

“De eeuwig jonge mens als ideaal”

In conferentieoord
Zonnewende vond op 7 juni een
symposium plaats met prof.dr.
Henk Jochemsen en prof.dr.
Rudi te Velde als sprekers. Door
de recente discussie over de
uitbreiding van de
embryoselectie was het thema
van het symposium uiterst
actueel.

12-6-2008

Prof.dr. Henk Jochemsen, directeur
van het Prof. Dr. G.A. Lindeboom

Instituut en bijzonder hoogleraar medische ethiek aan het VUmc in Amsterdam, begon zijn betoog met beelden over het ontstaan van het menselijk leven en de wijze waarop het genetisch materiaal in de mens opgeslagen ligt. Om te begrijpen hoe het genetisch materiaal tot expressie komt, maakte hij de vergelijking met een kook-encyclopedie waarin een grote hoeveelheid recepten staat. Technieken zoals in-vitrofertilisatie, vruchtwaterpunctie, de vlokcentest en Pre-implantatie Genetische Diagnostiek (PGD) kwamen aan de orde.

Ook werd uiteengezet dat door de zogeheten gentherapie erfelijke ziektes verhinderd kunnen worden, maar dat dat gepaard gaat met het elimineren van embryo's die belast zijn met het kankergen. Ten aanzien van de wens weefsels te kweken met als doel ziektes te kunnen genezen (hartweefsel, kraakbeenweefsel)

noemde Jochemsen nieuwe mogelijkheden die het opofferen van embryonale cellen overbodig maakt: geïnduceerde pluripotente stamcellen.

Distinctieve waardigheid

Prof.dr. Rudi te Velde, hoogleraar filosofie aan de Universiteit van Amsterdam bood het publiek “Enige filosofische reflecties bij het begrip menselijke waardigheid”.

Jong, succesvol en gelukkig zijn, wordt alom geprezen en als ideaal aan de consument aangeboden. Een voorbeeld van een groep van mensen die niet meer aan dit ideaal beeld kan voldoen zijn volgens Rudi te Velde de ouderen. Toch is het ouder worden met allerlei beperkingen en moeilijkheden eigen aan het menselijk leven en daarom net zo betekenisvol als ander fases in het menselijk bestaan.

In zijn betoog werden het begrip menselijke waardigheid en de verschillende definities ervan toegelicht. Niemand zal zeggen dat een chronisch zieke patiënt onwaardig is of niet waard is om te leven. Met andere woorden: de basale waardigheid die ieder mens toekomt, is hier niet in het geding. De persoon kan wel iets anders kwijtraken. Te Velde noemt het de “distinctieve waardigheid”. Dit is de waardigheid zoals de persoon het voor zichzelf ervaart: “dit leven is voor mij niet zinvol meer”, “dit vind ik voor mij een onwaardig bestaan”.

Hoe moeilijk deze fase van het leven ook kan zijn, het is de vraag of de mens dat lijden uit de weg moet gaan of moedig tegemoet moet gaan. Dat geldt zowel voor de zieke als de verzorgenden. Het is van groot belang dat achter de morele verplichting voor chronisch zieken te zorgen, niet een nihilistische houding

schuil gaat (handelen uit plichtsbesef, maar niet overtuigd zijn van de waarde van dat leven). Een persoon die overtuigd is dat het leven *altijd* zinvol is, ook in ziekte, ouderdom en mislukking, die staat voor de uitdaging te blijven bevestigen dat elk leven waardevol is ook in een periode van aftakeling en verzwakking.

Andersom geldt dat naarmate het doel van het mensenleven wordt gezocht in de vrije succesvolle ontplooiing in dit leven, de erkenning van de waardigheid van de mens steeds meer afhankelijk dreigt te worden van die vorm van ontplooiing.

Cultuur voor het leven

Na de pauze was er gelegenheid tot het stellen van vragen en ging Henk Jochemsen over op de presentatie van de nieuwe 8-delige DVD-serie "Cultuur voor het leven" die ingaat

op acht actuele vraagstukken van de bio-ethiek. Er was gelegenheid om enkele DVD's te bekijken. Ze zijn voorzien van Nederlandse ondertiteling. De DVD-serie is te verkrijgen via stichting De Boog en verzendboekhandel Colomba. Voor meer informatie zie www.soka.nl.

pdf | Document automatisch
aangemaakt door [https://
dev.opusdei.org/nl-nl/article/de-eeuwig-
jonge-mens-als-ideaal/](https://dev.opusdei.org/nl-nl/article/de-eeuwig-jonge-mens-als-ideaal/) (11-8-2025)